

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben:

Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Fölhívás előfizetésre.

Közeledvén a jelen év utolsó negyede, szíves bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetések megújítására.

Lapunk, mint a debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye, híven szolgálja a függetlenségi eszméket, valamint e város és vidékének közügyeit is. Azt a missziót, mely lapunkra, mint észak-keleti Magyarország egyetlen ellenzéki lapjára várakozik, híven és becsületesen igyekszik betölteni s kiüzött irányától se jobbra, se balra el nem tér.

Programunkat bővebben fejtegetni fölösleges. Huszonhárom küzdelemteljes év áll a »Debreczen« háta mögött s e hosszú idő alatt mindig az igazságot, a bátor szókimondást s a valódi közérdeket szolgálta lapunk, mely kipróbált, meghitt barátjává vált az olvasó közönségnek.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évre 10 frt.
Fél évre 5 frt.
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt.

Az előfizetési pénzeket kérjük egyesesen Szinay Gyulához (kis-csapó-utca 383. sz.), lapunk főszerkesztőjéhez s kiadójához küldeni.

A „DEBRECZEN“
szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Készülődések.

Még összejön az országgyűlés s minden valószínűség szerint érdekes napjai is lesznek; de mind ez már csak olyan, mint a másod-virágzás. Érett gyümölcsöt nem vár tőle senki, hanem a jövő kikeletre gondol, a mely meghozza az új termést, reménykedésünk szerint jobbat az ideinél.

A mostani országgyűlés is nagy vitákat fog még látni, talán a folyton elálmosodó közvéleményt is sikerül megint egy-két percze fölrisztania, de nagyobb arányú törvényhozási alkotásokra senki se hiszi már képesnek. Még ha a kormánynak éppen olyan kitűnő munkaprogramja volna is, mint a milyen nincs, a parlamentnek akkor se jutna már ideje valami nagyobb reformot megérlelni. Annál kevésbé lesz ez tehát lehetséges akkor, midőn a kormány fejevesztett tervtelensége folytán a tanácskozások, munka-anyag hiányában, ismét heteken át szünetelni fognak s a költségvetés tárgyalása is, minden valószínűség szerint, ez évben legfőleg megkezdődhetik, bevégezni azonban semmikép sem végződhet.

De hisz a kormánynak már hónapok óta nincs is gondolja a törvényhozási munkára, annyira elfoglalják a jövő évi választások előkészületei. Szapáry érzi, hogy az ő uralmának még annyi gyökere sincs a közvéleményben, mint a mennyi a Tiszáéknak volt; már jó előre gondoskodik tehát, hogy a választási ki-

látásokat magára kedvezőbbekké tegye. Erősen tartja magát az a gyanu, hogy a hirhelt közigazgatási javaslat is, mely a képviselőháznak annyi idejét elrabolta, csupán kortes-czélókból készült. Szapáry tudta, hogy a javaslatból nem lehet törvény, de meg akarta suhogtatni a Damokles-kardot a vármegyei tisztviselők feje fölött, hogy azok még engedelmesebb szolgálói s még buzgóbb kortesei legyenek neki, mint voltak Tiszának. Hogy a javaslat nem lett törvénytény, nem tesz semmit; a tisztviselők demoralizálására még tán többet ér az a bizonytalanság, a melybe ilyen módon jutottak.

De Szapáry tudja azt jól, hogy a tisztviselői erőszakoskodás sokat tehet ugyan, mindent azonban még sem. Vannak nyakas választók, a kiket még oly dörögdelmes hivatalos tekintéllyel sem lehet meggyőződésük követésétől eltántorítani s ezek még meleg napokat csinálhatnak a kegyelmességének. Hogyan, hogyan nem történt tehát, — talán a belügyminiszteri meg a főispáni asztalfiókokban meg lehetne rá találni a feleletet, tény az, hogy a jövő évre szóló választói lajstromok összeírásánál olyan visszaélések történtek, a melyek még nálunk is példátlanok.

Azokban a kerületekben, a hol szervezett függetlenségi párt van, majdnem kivétel nélkül fogyott a választók száma, még pedig mindenütt a függetlenségi párt sorai ritkultak meg.

Vannak községek, különösen Csongrádvármegyében, a hol 4—5 száz választó

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Hogy születik a hazugság?

Valamikor régen egy francia uralkodó szíve választottjának hűségéről oly bizonyítékhoz jutott, hogy a koronás férfi méltán tehetett szemrehányásokat. Hanem az elszánt madame mindent elkövetett, hogy a király vádjait és gyanuját megerőtlenítse. Mikor végre látta, hogy minden hasztalan, megütözve kiáltotta oda szigorú bírójának: »Sire, ön nem szeret engem többé, mert inkább hisz a szeméinek, mint az ajkaimnak!«

Ebben a felkiáltásban egészen híven tükröződik vissza azoknak az asszonyoknak a felfogása, a kik szorultságukban a hazugság fegyveréhez nyulnak. Ki van fejezve benne a kevely öntudat s a látszólag lehetetlennek lehetővé tételére való képesség; benne van az a célzás, hogy a legfőbb sérelmet ejtjük az asszonyon, ha nem hisszük el neki még a leg-hihetlenebb valóságot is, melyet rózsás ajkai felénk lehelnek.

Senkinek sem kellene merészelnie ennek a női öntudatnak a jogosultságát kétségbevonni, de különösen tartózkodniok kellene ettől

a férfiaknak. Milyen nyomoruságos és tehetetlen figura a hazug férfi! Gyermekekünkől fogva szakadatlanul verik belénk a logika és a józan ész szabályait s azért nem tudunk később sem szabadulni attól a gondolattól, hogy minden cselekedetünknek teljes összhangban kell lennie a józan ész követelményeivel.

Kamasz-éveinkben csak akkor nyulunk a hazugsághoz, ha nagy szükség van reá, de ilyenkor is rendkívül óvatosak vagyunk. Ettől a hazugságban való pedanteriától később sem tudunk megszabadulni. Gondosan mérlegeljük a valószínűség kérdéseit, aggodalmas gonddal válogatott anyagból otromba épületet, egy hazugsági mesterművet emelünk, a melyről azt hisszük, hogy örökeletű lesz és minden kértelylyel szembeszáll. És a férfiak közt tán ezélt is érünk vele. De a nő, ösztöne által kiélesített lelki szemével átlátja az egészet s minden érvelés nélkül odakiáltja: Hiszen ebből egy szó sem igaz!

És neki tudnia kell, mert ő mester ebben a szakmában. Már kora ifjúságában megvetik alapját későbbi tökéletességének, a melyhez a játszva tanulás kényelmes útján jut hozzá. — Belső lényén és külső megjelenésén mennyit simítottak és nemesítették azóta, hogy a gyer-

mek kedves idomait az első fűző elkezdte formába szorítani! A viselkedésre, mozgásra és öltözködésre vonatkozó konvencionális intéseknek mily óriási tömegével árasztották el őt, míg a hazugságra kellőleg kiképezték. Olvas dolgokról, melyeket nem szabad megtenni, nem szabad kimondani, de igenis gondolni és tudni, mennyi bölcs tanácsot öntöttek bele az ártatlan kis teremtsébe! Mennyi valótlanságot kellett előbb kigagyogni, majd elszógni azoknak a kis ajkának, míg a tánczórák, a látogatások és a bálók kemény megpróbáltatásai után kiérdemelhették a pompás nevelés érettségi bizonyítványát.

Ha már felsőbb parancsra, egy-egy jó parthie miatt oly sok igazságot elhallgattak s oly sok valótlanságot mondtak, ügyességüket a maguk számára is ki akarják aknázni. Ezeknek az elegans fegyvereknek nem szabad megrózsásodnia. A tévedésbeesítés kötelessége oly sokszor nehezedik az asszonyra, hogy tulságosan sokat kívánnánk, ha az asszonyok életéből a hazugságot ki akarnók küszöbölni.

De ha az asszony egy szép napon indítatva is érezné magát arra, hogy az igazság szentélyébe belépjen, csakhamar belátja, hogy mi nem tudnók ezt a tulságos világosságot elviselni. — Mi akarjuk úgy, hogy megcsalat

közül 100—120 maradt ki a listából, valamennyi függetlenségi, köztük a legjobb gazdák, a kiknek egy garas adóhátraleka nincs; ellenben a választók közé fölvetettek szolgabírói és községi napdijas írnokok, a kik semmi adót nem fizetnek s csak néhány hónap óta laknak a községben. Így történtek az összeírások országsherte s ezekre megy ama függetlenségi polgárok száma, a kiknek a választói jogát, minthogy gyanutlan bizalmukban felfolyamodással nem éltek, ilyen módon sikerült elkobozni.

Meglévő nyergelve a tisztviselők s meglévő dolgozva a választói listák, a kormány nyugodtan nézhet most már a választások elé. A mi tenni való van még, majd elvégzi annak idején a kormányparti kapacitáció leghathatósabb módja, a lélekvásár, melyet a szépen elszenderült kuriai bíraskodási törvényjavaslat még törvényes oltalomban is kíván részesíteni. Minden elő van már tehát készítve rá, hogy a kormány kortes-gépezete a kellő időben teljes erővel megindulhasson s biztosítsa a többség bizalmát a kormány számára.

S e nagy arányú készülékekkel szemben mit tesz a függetlenségi párt? Valljuk meg, hogy édes-keveset, mert megszokta, hogy mindent a »központ«-ból várjon s annak az utbaigazítása, sőt cselekvő részvétele nélkül semmit sem tud tenni. Ezért maradtunk el a szervezkedéssel, a mi, ha idején megtörténik, a választói lajstromok körül történt visszaéléseken is lehetett volna segíteni. Két-három megyében s egy-egy kerületben van ugyan már pártunknak állandó szervezete, de az ország legnagyobb részében elvtársainkat semmi sem kapcsolja egybe s csakis a választások alkalmára verődnek össze, tájékozatlanul úgy a maguk, mint az ellenfél ereje felől.

Pedig nekünk, akiknek sem a hivatali erőszak és felfang, sem pénz nem áll a rendelkezésünkre, a győzelem egyetlen módja, ha idején szervezkedünk, az embereket és a viszonyokat folyton figyelemmel kísérjük s a tömör egység

erejét visszük a pártok mérkőzésébe. E nélkül széthullunk, mert ha elérünk is egy-egy győzelmet, döntő diadalra nem számíthatunk. Hiába elveink tisztasága, hiába meggyőződésünk erőssége, hiába még hiveink nagy száma is, ha a kellő időben s a kellő módon nem tudjuk csatába vinni őket.

Azért hát szervezkedjünk, tömörüljünk, készüljünk elő a nagy választási küzdelemre, a míg nem lesz teljesen késő.

Lukáts Gyula,
orsz. képviselő.

BELFÖLD.

Főispáni lemondás. Id. Dániel Gábor, Udvarhelymegye főispánja, közelebről megvalni szándékozik főispáni állásától, melyet 1861-től közmegelegedéssel töltött be. A főispán visszavonulását az állásával járó terhekkel és aggkorával indokolja. A megyében utódaül pártkülönbség nélkül dr. Török Albert alispánt emlegetik, ki a szabadelvű párt feje s hosszú éveket óta a vármegye vezetője.

A minisztertanács, mely pénteken d. e. 10 órakor kezdődött és a déli órán tartott, hír szerint nem csupán a költségvetés végleges megszerkesztésével foglalkozott, hanem a képviselőház munkaprogramját is megállapította. E programba a költségvetés benyújtása után a többek között a kis hivatalnokok és a tanítók sorsának javítását célzó javaslat tárgyalása is fel van veve.

KÜLFÖLD.

Ferdinánd elismerése. A »Times« úgy tudja, hogy Anglia, Ausztria-Magyarország és Olaszország utasították szófiai képviselőjüket, hogy jövőre kevesebb tartózkodók legyenek Ferdinánd fejedelemmel szemben.

A király Prágában. A király szombaton Prágába érkezett s a polgármester üdvözlő beszédére német nyelven a következő választ adta:

»Midőn szeretett királyságom, Csehország fővárosának területére lépek, örömmel fogadom a hódolat és változhatlan hűség biztosítását, melynek ön a lakosság nevében kifejezést adott. Fogadják ezért császári köszönetemet. Ezen szép, gazdagon megáldott ország és lakosainak java atyjai gondoskodásom tárgya! Majd csehül következőleg szolt: »Érdeklődéssel kísértem azon törekvéseket, melyek arra irányulnak, hogy a királyi főváros felvirágozását fokozzák és reményem, hogy a kiállítás, mely most oly élénk életet

hozott a városba, buzdítólag fog hatni és úgy a városnak, mint az országnak maradandó hasznot fog biztosítani. Legyen a szótornyu Prága, összes lakosainak mindig boldog, virágzó hazája!«

Drága merénylet. Az a fanatikus japán, a ki májusban az orosz trónörökös ellen merényletet követett el, nemcsak kellemetlenségeket, hanem körülbelül huszonötezer dollárnyi költséget is okozott hazájának. Az összeg az egyes miniszteriumok és hatóságok számlájából kerekedett ki s következő részletekből áll:

Külgyminiszterium kiadásai külföldre küldött telegrammokért	9811 dollár.
Belügyminiszterium költségei telegrammokra, futarokra és rendeletekre	7000 dollár.
Külföldi követségek költségei	4225 dollár.
A tokiói rendőrfőnök kiadásai s a merénylet színhelyén levő helyi hatóságok kiadásai	1775 dollár.
	1571 dollár.

Ez bizony drága tapasz egy kardvágásra.

A termény- és áruraktár közgyűlése.

Debreczen, szeptember 28.

A debreczeni termény- és áruraktár részvénytársaság tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlést a városháza nagytermében, Simonffy Imre elnöklete alatt. A jegyzőkönyvet dr. Balkányi Miklós jogtanácsos vezette.

Az igazgatósági jelentés szerint az elmúlt évben az összes beraktározás 97.430 m. mázsát, azaz 7308 m. mázsával többet tett ki, mint az előző évben, így ezen a czímen 28 frt 88 krral több volt a bevétel, — ellenben a »fekbér rovas« bevétele csökkent 3209 frt 76 krral.

Ezen feltűnő jelenségnek oka abban rejlik, hogy az elmúlt évben a terményüzlet kedvezőtlen irányzata és a termény áraknak folytonos hanyatlása következtében terménykereskedőink nem bíztak az árak emelkedésében s hosszabb idei speculációra nem érezték hajlamot s midőn október végén az áraknak némi kis emelkedése beállt, sietve tudtak készletükön s a raktárakban elhelyezve volt termények onnan nagyon hamar elszállítottak. Kétségtelen, hogy a beraktározók jobban jártak volna, ha a termények eladásával a tavaszig várnak, a midőn az összes termény árak nagymérvű emelkedése beállt s ez esetben a vállalat üzleti eredménye is jobb lett volna.

A rövidebb beraktározási idő következ-

tassunk, s mi vagyunk azok, a kik imádotunktól, legyen bár leány vagy asszony, soha se kívánunk leleplezetlen őszinteséget. A mi hűségünk nem lehet meg a hazugság nélkül. A huszonnégy éves bálkirályné, ki őt hat telen át fenyontja volt a bállokban, jól teszi, ha a tizenhat éves kis leány elfogultságával lép elének, s a menyasszony, a ki jeunesse dorée iskolájában elméletileg kitanulta a legtilosabb dolgokat, a naivság hófehér leplében bilincselheti csak igazán magához rajongó vőlegényét.

Ha másnak a felesége az, a kit szerelmünkkel boldogítunk, úgy naponta ezerszer akarunk hallani ajkairól olyan dolgokat, melyeknek fele se lehet igaz.

Az asszonyok szemeiben mi mindig azok a felistenekhez hasonló hősök akarunk lenni, akik jönnek, látnak és győznek, s mindenkünk az első és az egyetlen akar lenni, a kinek ez sikerül. Ha valami, úgy az átlagos udvarlók női ideáljára áll ez a mondás: Az ideál jellemző tulajdonsága az, hogy soha sem találjuk olyannak, mint a milyennek képzeletünkben él. Kérdezzük meg csak a kiélt rout, a ki pikáns kalandokra vadász, vajon mi legőbb célja almainak. Ha éppen becsületesen

őszinte akar lenni, így fog felelni: remélem, hogy egy szeplőtlen mutó, rendkívüli szép és a női fényűzés és rafineria minden kincsével elhalmozott nővel fogok találkozni. . . És ez a nő sötét este, mikor haza felé megyek, sétálgasson az utcán, és hosszú, mély pillantása így szóljon hozzám: Te vagy az első, az én egyetlen szerelmem!

Persze, hogy a valóságban bajos a dolgokat ilyen kényelmesen elrendezni. . . Itt az asszonynak is derekasan közre kell működni abban, hogy az ideált megközelíthesse. Iparokodni kell annak látszani, a miknek mi javíthatatlan Don Quixotte-ok őt látni akarjuk.

És ezt a feladatot az asszony egyedül csak hazugság és képmutatás segítségével oldhatja meg. Csak ezen az uton juthat el oda, hogy szíve valódi, avagy vélt parancsolójának mindig olyan dolgokat mondjon, a milyeneket szeret hallani s minden olyant elhallgasson, a mi bántja, vagy ellenére van. Így azután a hazugság a nők pipere-asztalának nélkülözhetlen kellékévé válik, a melyre még a legbizalmasabb pongyolában is szükség van. Együttal azonban egyik leghatalmasabb fegyvere ez a

nőnek azokban a küzdelmekben, melyeket a házi hegemonia kivívásáért folytat.

Az a hazugság, mely a nő lelkében születik meg, s az ő ajkairól kerül a világba, már létének első másodpercében, egy bájos mosolyban, avagy egy mély és meggyőző szempillantásban megtalálja azt a hathatós kísérőlevelet, melyet mi nem tudunk megadni egyetlen és nyomoruságos hazugságainknak.

A nő könnyedén, kecsesen és kellemesen hazudik. . . Mostoha sorsunk mindezt megtagadta tőlünk. Minket már az a képzelhetetlen gyorsaság is lefegyverez, melylyel az ilyen hazugság a világra jön. Mi nem tudjuk követni a gyakorlott kezeknek ügyes mozdulatait, a melyekkel szemekre a hazugság könnyed fátyolát ráborítják. Mennyi drága pillanatot elszalasztunk, míg arra a kérdésre, hogy: »Hol voltál ma este?« — valami jól megfontolt feleletet kieszelünk. Mily gyorsan működik az asszony elméje az ilyen esetekben, mikor kérdéseinkre egész sereg apró eseményt tálal élénk. S mi ilyenkor így szólunk magunkban: Ej, ej, ezt az egész históriát csak nem eszelhetette ki egy pillanat alatt. Ha mégis kételkedni merészelünk, végképen elcsitítja gyanunkat

teben az előlegek igénybe vétele is rövidebb ideig tartott s ez okból a kamat rováson 1682 frt 62 kr, vagyis 251 frt 59 krral kevesebb haszon mutatkozik.

A fekbér nagymérvű csökkenése következtében az évi végeredmény 848 frt 64 krral kevesebb, mint az előző évben volt. A beterjesztett zárszámadások szerint a tiszta jövedelem minden alapszabályszerű leírás eszközlése után kitett az 1890—91. üzleti évre 5155 frt 55 krt melyből a részvénytőke kamatozására 5%-ot vagyis részvényenként 5 frt felosztását 5000 » -- »

hozza javaslatba. Marad 155 frt 55 kr.
Ebből 10% fordították a tartalék tőke gyarapítására 15 frt 56 kr.
3% a tisztviselők jutalékára 4 frt 67 kr. 20 frt 23 kr.

Marad 135 frt 32 kr.

Ehhez hozzáadva a múlt évről visszamaradt felosztatlan nyereséget 163 frt 67 krt

Marad a közgyűlés

rendelkezésére 298 frt 99 kr, mely összeg hova fordítására vonatkozólag a következőket hozza javaslatba az igazgatóság:

1. Miután ezen évben a tisztviselők részére megállapított jutalék csak 4 frt 67 krt tesz ki, s a tisztviselők az elmúlt üzleti évben épen oly, sőt fokozottabb tevékenységet fejtettek ki, mint az előző évben, jutalékuk 50 frtra kipótoltassék. Ehhez szükséges: 45 frt 33 kr.

2. A debreczeni kereskedő testület által nagy áldozatok árán létesített s most építés alatt álló kereskedelmi akadémia épületére adassék: 100 frt — kr.

együtt 145 frt 33 kr.
Az ezek után a 298 frt 99 krból meg fennmaradó 153 frt 66 kr. a jövő évi számlára előre viendő.

Miután az idén a beraktározás nagyobb mérvet öltött, az igazgatóság az 1889 szept. 29-én tartott közgyűlés határozata alapján a raktári helyiségeket új építkezés által szaporítani akarja s úgy szándékozik az építkezést megejteni, hogy a bekerülési költség a vállalat saját tőkéjéből kiteljék.

A felügyelő bizottság az igazgatóság által beterjesztett zárszámadásokat meg-

vizsgálván és azokat az üzleti könyvekkel teljesen egybehangzóknak találván, mindenben hozzájárul az igazgatóság előterjesztéséhez.

Az igazgatóság előterjesztése elfogadtatván, a felmentvény úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadatik. Az osztalék okt. elsejétől fizettetik ki a pénztárnál és az iparbanknál.

A közgyűlés végén megejtettek a választások. A szavazat-szedő bizottság tagjai: Balogh Mihály, Lukács Ármin és Weisz Levi voltak. Az igazgatóságból kiléptek: Berger Henrik és Hollaender Gyula, kik ismét beválasztattak, — valamint ismét megválasztattak a felügyelő bizottság régi tagjai: Bechert Manó, Dalmy Kálmán és Rochlitz Arthur.

Jelen volt a közgyűlésen 15 részvényes, kik 557 részvényt képviseltek.

Öz. dr. Kovács Dánielné.

Nem sokáig váratott magára. Mult év decemberében temették férjét: ma már ő is halott. Azt hiszem, játszi kedélyéből kifolyó szem-bekötősi volt az egész elválás. Hogy lehetne azt gondolni, hogy kik kézen fogva jártak be az élet göröngyös utait: azok sokáig nélkülözzék egymást a halál nyugalmában! *

Mikor férje hazavitt boldogultat, mint menyasszonyát, felesége a baba-ruhákat és babákat is bevitté új fészkebe. Mint asszonynak első foglalkozása volt babái öltöztetése.

Mikor egyik pedáns izlésű világi barátomnak elmondtam, hogy meghalt Dr. Kovácsné, azt felelte rá: oda van az asszonyok mintaképe!

A baba-ruhától a szemfödélig húzódo éveket nem élte le hasztalan: megtanulta, hogy milyennek kell lenni az asszonynak.

De hát könnyű volt neki! Olyan gazdag hozománytal ritka asszony megy férjhez, mint a boldogult. Valamelyik angyal bölcsőjében fedte a kedélynek örök mosolygó, nyílt világát; a másik mikor szendergett, piczi szivecskéjét megkente a jóság illatos olajával; a harmadik homlokára csókolta a kellem varázsát. A színejav e hozományának férje lett, a feleségből bőven jutott az ösmerősöknek is.

Ez tette személyét kedvessé. Ismerősei mindannyian vonzódtunk hozzá, mert porhüvelyében nem muló szikrát sejtettünk.

Özvegységében egy párszor megfordultam Hadházon házában.

Nincs kép oly sötét hátterű, mint a környezet, mely fogadott.

Először tapasztaltam e kedves körben a titkolózást. S e hallgatás volt a legkiáltóbb szó a bánat nagyságáról, mely minden arcra bevészte barázdáját. Az édes anya leányától, ez édes anyjától, mindketten pedig tölem titkolták könnyeiket.

— Megnyugszom! — szólt a boldogult — eleget juttatott isten a jóból; másnak századrésnyi sem jutott.

Vidám, játszi kedélye víztükrének mélyén a hit is bátoroság lakozást talált.

Keves nő van, kinek több, igaz, tisztelő barátja lett volna a férfiak közt — mint a boldogultnak. Vonzódt a férfiakhoz, kikben az erő és tudomány személyesítőit látta. Papok, orvosok, természetűdösök voltak barátai.

Pár heti Velencében, Párisban időzése alatt, több ösmeretet hozott haza, mint sok állami ösztöndíjas esztendő alatt.

Mint a virág szirma a napsugár előtt: fogékony volt lelke az ösmeretek és szép iránt.

Volt a boldogultnak egy cigányasszonya. Vén, mint a bűn, csunya, mint az éjszaka, rongyos, mint a madárijesztő.

Egy szép reggelen beállit az orvosi lakba, panaszkodván betegségét.

— Nincs honn férjem — mondá a boldogult — jöjjön majd később.

— Hiszen kérem, csókolom a kezét — tud már annyit kigyelmed is, hogy beláthatja az én bajomat.

A háznál mindég volt készletben gyomor-csepp; tehát a boldogult czukorkára csepegtetett páciensének reggel, délben, estve — belőle.

De már a betegnek egy kis leves is kellett. Hűségesen el is sétált minden délben az orvosi lakra, karján egy-egy porontyval. S ez így tartott hetekig.

Ezen felül a boldogult, mikor páciense meghalt — meg is siratta.

Egész bucsujárás volt háza, mikor Hadháztól költözködött. Mindenki tudott mondani valami vigasztalást s annyi közül egy sem volt, ki őt megtudta volna nyugtatni.

— Hál' istennek! — mondám neki új lakásán — tehát már mindene itt van.

— Dehogy! — válaszolt keserűen — mindenem ott hagytam!

Mint az igaz hívő muzulmánna Mekka felé, úgy volt az ő tekintete örökké férje sírja felé függesztve.

Sokáig vívódott a halállal, az emberi lét e mobile perpetuumával. Mosolyával ennek rideg arcát is földérette; kedélye melegével fagyos szívet fölengesztel.

Vége is legyőzött. S ki annyiaknak ajkára mosolyt, lelkebe derűt tudott varázsolni: megtörtént vele, hogy mindannyiunkra keserűséget borított — ez egyszer!

Kár a földnek! Ha szétoszthatta volna köztünk azt a kincset, mit magával vitt: könnyebb lenne a lét; kapósabb az élet számtalan apró öröme; átlátszóbb a fény, kevesebb homályos az árny.

Ahoz a koszorúhoz, mit közeli s távoli barátaid fejdre tűznek, egy levélkét én is teszek. Ha majd meghervad, ha majd megszárad s az ősi fuvalom szárnyára véve eldobja talán ott, hol érted rajongó kedveseid, téli estvéken gyász miatt hamvadó tűz mellett ülnek: el fogja az nekik mondani álmodat; fölfogja utánad omló könnyeiket s elszállítja nyugvó porod fölé, hogy teremjen ott dusan a pázsit, nyíljék hímes virág, kik bizonyoságot tegyenek róla, hogy amiben hittél, amiben áltél, melynek kinyomata volt egész lenyed — igazság: hogy a szeretet nem fogy el soha!

A viszontlátásig!

Timár Imre.

Ujdonságok.

* **A halálfejű koldus.** Évek hosszu sora óta rémisztgeti borzasztó ábrázatával a debreczeni piac közönségét egy szerencsétlen öreg koldus, ki mindkét szemére vak, még pedig úgy, hogy szemei helyén csak két kiapadt odu látszik; orra helyén szintén egy nagy sötét üreg tátong; felső ajka szintén hiányzik s láthatóvá teszi még meglévő odvas fogait; az egész arc halálsápadt s a kiálló pofacsontok teljessé teszik azt az illuziókat, hogy egy sírből most ébredt csontváz az, a mi elébünk vigyorog, hogy a közrészvételet egy pár réz krajczár erejéig megpumpolja. Diszpéldánya ez a szerencsétlen öreg ember a debreczeni koldusoknak, kiket méltán nevezhetnénk »S i m o n f f y - h u s z á r o k n a k« is; kiknek borzalmat keltő csapata házról-házra jár a g a z d a g s á g á r ó l híres Debreczenben, mely tisztviselőinek fizetését legközelebb is százakkal emelte, méltó irigységére a többi törvényhatósági városoknak, kik ezt a példát nem képesek utánozni. Különösen temetéseknél visszatásztó a debreczeni koldusok undorító tolakodása, kik úgy gyülekeznek egy-egy nevezetesebb halott házához, mint a varjak a dögre. A krajczárok

feletti koldus-veszekedés épületes befejezése egy család gyászának s a szerencsétlenek fölötti részvétének. Hat biz ez így megy Debreczenben, hol valóságos koldus-társadalom letezik s magok a koldusok rangfokozatokat állítanak föl magok közt. Lapunk egy munkatársa beszéli, hogy a multkor egy szanta koldus megkérte koldustársa eladó leányának a kezét, azonban ez arisztokratikus döllyfel utasította vissza, azon indoklással, hogy: »nem adja szanta koldusnak a lányát, mert elveszi azt megvadász. T. i. a vak koldus többet keres, mint a szanta és így jobb parthie. Még az is kitélik tőlük, hogy Simonffy Imre polgármester urat kerik fel ilyen alkalommal nasznagyul, tekintettel az összes koldusok előtt méltányolt azon magatartására, hogy még egy 1886. év nyarán tartott városi közgyűlésen Márk Endre biz. tag interpellációjára adott válaszában határozott ígéretet tett, hogy a házaló koldulás beszüntetésére legközelebb javaslatot tesz: ezen szavával azonban ma is adós maradt. S azóta felvettek 4 1/2 millió kölcsönt, 90,000 forintba került a király fogadtatása, fel is emelték a polgármester ur és többi tisztársai fizetését: a házaló koldusok undorító csapata pedig most is csak úgy jár-kel szegyenere Debreczen városának. S most bátrak vagyunk megkerdezni, meddig fog még tartani ez a koldus-állapot? Quous-que tandem?

*** Tanári székfoglalók.** Szép ünnepély folyt le tegnap d. e. a főiskola oratóriumában. Dr. Öreg János akadémiai és Kulcsár Endre főgymnasiumi tanár tartották meg székfoglaló értekezéseiket, nagyszámu hallgatóság jelenlétében. Jelen voltak az ünnepélyen: Vallyi János egyházkerületi főgondnok, Kiss Aron esperes s az egyházkerületi közgyűlés tagjai, a főiskolai tanárok s számosan a városi intelligens közönség köréből és a főiskolai tanuló ifjuság. Először a főiskolai kántus énekelte el Kölcsey himnuszát, azután Kiss Aron emlékezett meg meleg szavakkal a nyugalmamba vonult Tóth Ferenc tanár érdemeiről s bemutatván a két új tanárt, felhívta őket székfoglaló értekezéseik megtartására. Dr. Öreg János filozófiai tárgy értekezést tartott, mely könnyed, világos irályiylal ismertette az általa követett s követendő filozófiai irányt s nagy figyelemmel hallgatott előadását szellemes ötletekkel fűszerezte. Nagy tetszéssel találkozott azon kijelentése, hogy a vallás tanítói benne, mint a filozófia tanárában, ne ellenfelüket, hanem hű munkatársukat lássák. Kulcsár Endre, a magyar és latin nyelv tanára, Arany János elbeszélő költészetét fejtegette. Értekezése széles körű olvasottságról és szépirodalmi buvárkodásról tett tanúságot. A nagy tetszéssel fogadott székfoglalók után Kiss Aron üdvözölte az új tanárokat s Isten áldását kérte működésükre; az akadémiai tanárkar részéről Dr. Bacsoni Lajos akadémiai igazgató, a gymnasiumi tanárkar részéről pedig Tüdös János igazgató tartott beszédet. Végül az ifjusági kántus énekelte a »Szózatot, — ezzel az ünnepély véget ért. Este az új tanárok tiszteletére vacsora volt a »Bika«-szálloda földszinti éttermében. Pohárköszöntőkben természetesen nem volt hiány.

*** Az országos vásár** a következő sorrendben tartatik meg: 1891. szept. 28-án hétfőn, 29-én kedden, 30-án szardán bór, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműk és mindenféle termény. 1891. okt. 1 és 2-án, csütörtök, pénteken: juhvásár. 3 és 4-én, szombat, vasárnap: sertésvásár. 4 és 5-én, vasárnap, hétfőn: lóvásár. 5 és 6-án, hétfőn, kedden: baromvásár. — Megengedtetik, hogy habár a bór, gyapju, méz, dió stb. iparczikkek, gabonaneműk és egyéb terményekre nézve az elővásári heteknek hétfő, kedd és szerda napjai vannak vásári napokul kijelölve, az említett cikkek és termények a vásár egész folyama alatt árultathatnak.

* Ünnepély a koporsógyárban.

E hó 26-án, szombaton este Gebauer Károly érczkoporsó-gyáros üzletének 25-ik évi fennállása s a gyár termékének 20,000-dik darab érczkoporsó előállításának alkalmából, gazdag vacsorával ellátott ünnepélyt rendezett, mely ünnepélyen számosan megjelentek városunk előkelő köréből, a sajtó képviselőiben és a gyár teljes személyzete. — A harmadik tányércserélésnél — mint ez már rendszeres szokás — Sesztina Lajos nagykereskedő, ipar- és kereskedelmi kamarai elnök köszöntötte fel a gyártulajdonost, mint olyant, ki befektetett tőkájével százaknak adott és ad tiszteges kenyérkeresetet és a ki humánus eljárásával a gyárszemélyzet szeretetét és tiszteletét kiérdemelte. Utána Rudnyánszky Gyula, a »Debr. Hírlap« új szerkesztője állott fel s beszédében elmondta missiójának programját is, hogy ő t. i. Debreczenbe »alkotni és teremteni« jött. Ezután Grünvald József a gyártulajdonost, Szojka Ferenc pedig a gyárszemélyzetét köszöntötte fel. Vacsora után a vendégek egy része a magasra lobogó tűzboglyak körül foglalt helyet, másik része tánczrakerekedett, míg a harmadik rész a gyártulajdonos szobáiban keresett menhelyet az éji hűs lég elől, hol finom zamatu bor, kávé, sampaneres üvegek durrogása, dal- és zongora hangjai mellett várta be a reggelre benyuló időt. Ily kedélyes, minden feszességet nélkülöző — úgy szólva családias — ünnepély valóban ritkaság számba vehető. — Részünkről is kívánjuk, hogy a gyártulajdonos érje meg a 200,000-ik érczkoporsó elkészülését is!

*** Színház.** Tegnap este 7 órakor próba-előadást tartottak a színházban, meghívott közönség előtt. Most meg rendszeres kritikát nem gyakorlunk a színészek felett, csak általánosságban jegyezzük meg, hogy a próba-előadás várokozásán felül jól sikerült. Előadott a »Szigetvári vértanúk« dráma első felvonása s a »Czigánybáró« operette első felvonása, melynek keretében a balett is bemutatta magát. — A balett nagy tetszésre talált. A villanyfényt és a szinpadí színes lámpákat is bemutatta az igazgatóság.

*** A debreczeni tornaegylet** választmányi határozata folytán van szerencsem tudomására hozni a nagy érdemű közönségnek, különösen pedig a közönség azon részének, melynek a tornaszat gyakorlására csupán az esteli órákban van ideje, hogy a választmány az önálló csoport, s közelebből a kereskedő fiatalok részére is hetenkint kétszer szardán és szombaton este 9-től 10 óráig egy tornaszatra, mint a vivásra gyakorlati órákat szervezett, melyeket Chappon Károly egyleti művezető és vivőmester fog vezetni. Felhívjuk azért az érdeklődők figyelmét arra, hogy a jelzett órákra Chappon Károlynál napoként délelőtt 10—12 óráig szardán és szombaton délután 5—9 óráig jelentkezni sziveskedjenek, miután ezen órák csak akkor fognak megkezdetni, ha azokra legalább 30-an jelentkeznek. Tagsági díj az egész évre 4 frt, és aki a vivásban is részt venni kíván, azért külön 10 forintot fizetendő. Debreczen 1891. szeptember hó 28-án. Az elnökség.

*** Nagyváradai önkéntesek vizsgálja.** Nagyváradon a 8 napig tartott önkéntesi vizsga eredményét pénteken hirdették ki és az eredmény meglepő rossz volt. 60 önkéntes közül bukott 23, akiknek második évi szolgálatot kell teljesíteniük. Hasonló kedvezőtlen eredmény Nagyváradon még nem fordult elő.

*** A debreczeni zenede** egyleti helyiségében október hó 7-én szardán d. u. 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a házvétel — s ebből kifolyó szükséges intézkedések feletti határozathozatal. Kelt a deb. zenedének f. 1881. évi szept. hó 26-án tartott választmányi üléséből. A választmány.

*** Halálozás.** Györffy Károly debreczeni polgár, allamvasuti raktárnok meghalt. Temetése, melyet Dankó Mihály temetkezési intézete rendez, ma d. u. 4 órakor lesz.

*** Gyászjelentés.** Fájdalmas szívvel tudatjuk, leányom, anyánk, anyós, testvérem és sógoróm özv Kovács Dániel né, szül. Bálint Gizella f. évi szeptember 26-án,

hosszas szenvedés után életének 42-ik, özvegy-ségének pedig első évében gyászthozó elhunytát. A boldogultnak földi részei f. hó 28-án d. e. 10 órakor fognak Debreczenből, vár-utca 774. sz. háznál az ev. ref. vallás szerinti rövid szertartás után, H.-Hadháza, boldogult férje, néhai Dr. Kovács Dániel tetemei mellé temettetni. Debreczen, 1891. szeptember 26. özv Bálint Györgyné, szül. Csánady Mária mint édesanyja, özv. Kovács Jeremiásné mint anyós; gyermekeik: Kovács Ilona, férjével Czikó Istvánnal, Kovács Gizella, Kovács Béla, testvére Bálint Mária, férjével Pozsgay Antallal, s a többi rokonok nevében is. Béke hamvaira!

*** A szőlőt** nemcsak a peronospora, hanem a fagy is megdézsmálta. Sámsonban — mint levelezőnk írja — a szőlő teljesen elfagyott. A mi megmaradt, azt szerdán fogják leszüretelni. Ecetnek talán jó lesz! Debreczenben is sok kárt okozott a fagy!

* Alkotmánytan a katonai iskolákban.

Csoda készül.

A katonai iskolákban a magyar alkotmánytan fogják tanítani. Most csinálja — a közös hadügyminiszter.

Furcsa egy kiskönyv lehet az. Szeretnénk bepillantani.

Minden valószínűség szerint eféle magyarázatok lesznek benne:

— Kérdés: Mi az a magyar alkotmány?

Felelet: A k. k. hadsereg kegyelméből adott tartományi autonómia, amely bármikor visszavonható.

*** Mit nyújtanak a nagy lapok a közönségnek?** Abban a versenyben, melyben a magyar sajtó a közönség igényeinek kielégítésében bámulatos eredményeket mutat fel, ismét egy feltűnő mozzanat, a mit a kitűnő gonddal szerkesztett, s már csaknem félszázados politikai lap: a »Pesti Napló« tett. A »Pesti Napló« ugyanis megszerezte nagy áldozat árán gróf Teleki Samu afrikai fölfedező utjának leírását, mely az egész világot izgalmasan érdekli, és mielőtt a nagyérdemű könyv a Ráth Mór kiadásában akár fűzet, akár könyv alakjában megjelenék, a »Pesti Napló« már sokkal előbb fogja a közlést megkezdeni, vagyis kizárólag egyedül és legelőször fogja azt olvasóival megismertetni. A világra szóló munka előfizetési ára nyolcz forint. (Bolti ára magasabb lesz.) A »Pesti Napló« az egész munkát egy negyedév alatt közölni fogja s így a »Pesti Napló« előfizetői, kiknek egy negyedévi előfizetés 4 forint 50 krba kerül, ezen idő alatt birni fognak egy kitűnő szerkesztett nagy politikai lapot; legelőször fognak olvasni egy szenzációs és nagyérdemű művet, és ezen felül birni fognak egy nyolcz forintos könyvet. Valóban bámulatos, mennyit tesznek a főváros nagy lapjai a közönség kedvéért, nem csoda, ha az olvasó közönség száma oly óriási arányokban növekszik.

*** Helyreigazítás.** A helyi lapok folyó hó 24. és 26-iki számaiban közlemények jelentek meg, melyek a valóságnak meg nem felelnek, vagy azt elferditik. Egyik az, hogy a református főiskolában a vivás tanítását Peér Mátyás nyugalmazott csendőr százados megkezdette, holott a vivást a református főiskolában ez időszerint Chappon Károly okleveles vivőmester a debreczeni tornaegylet művezetője folyó hó 23-án szép számu tagokkal meg is kezdette. A másik közlemény az, hogy a debreczeni tornaegylet elnökévé Boczkó Sámuel városi főkapitányt egyhangulag kikiáltották, erre nézve az a megjegyzésünk, hogy a tornaegyleti választmány jelenlegi elnöke, Nagy Ferenc urhoz rendületlenül ragaszkodik.

*** Felhívás.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi 44077. számu leirata értelmében hazánkban lószőr-tépő és gyapjufésülő gépek nem készítettnek. Miután a szóban levő gépek különösen a kárpitosoknál, illetve posztosoknál nagy kelendőségnek örvendhetnének, s esetleg arra is kilátás lehet, hogy azok külföldön is piacot találhatnának: annál fogva felhívjuk kamaránk ke-

rületében levő munkagépek és eszközök készítésével foglalkozó gyárosokat és iparosokat, hogy a szóban levő gépek készítését és forgalomba hozatalát úgy saját, mint a közérdek szempontjából is kíséreljék meg. Debreczen 1891. szeptember hó. A kereskedelmi és iparkamara.

*** Lövészeti.** A szeptember 27-én tartott lövészeti alkalmával díjat nyertek: legjobb szeg-lövessel Weszter István 1 drb 10 francos aranyat, legjobb mélylövessel Szücs Károly 1 drb 2 frtos tallért, legtöbb körlövessel Kovács Gyula 1 drb 1 frtos tallért.

Irodalom és művészet.

Szabolcska költeményei. A Csokonai-kör már régebben elhatározta, hogy a tehetséges ifjú költőnek, Szabolcska Mihálynak költeményeit ki fogja adni. E határozat kifo-lyása azon megrendelési ív, melyet a Csokonai-kör elnöksége a Szabolcska költeményeire ki-bocsátott. Tekintve azon érdeklődést és figye-letet, melyet a Szabolcska költői tehetsége országsszerte keltett, bizton reméljük, hogy a megrendelési ívek aláírásokkal megtöltve fog-nak visszaérkezni. A megrendelési ív, melyet melegen ajánlunk olvasóink figyelmébe, követ-kezőleg hangzik: „Izénytelenül jelent meg ne-hány év óta a debreczeni lapok tárczájában egyszerű-mászor egy-egy költemény Szabolcska Mihály neve alatt. Figyelmet keltettek, de a roppant szépirodalmi vásárforgalom nyomása alatt és örvényében újra elmerültek. Szerzőjük még a főiskola körében élt, mikor Debreczen-ben és környékén már örömmel érdeklődtek iránta és a Csokonai-kör figyelmét is magára vonta. Midőn Szabolcska most egy esztendeje Genfben ment, hogy tudományos kiképzését a Kálvin városában egyetemi tanulmányokkal te-tőzze be, távollétében a fővárosi szépirodalmi sajtóban jelent meg ismét néhány költeménye. Ezek már nemcsak szélesebb körben gerjesz-tettek figyelmet, de tekintélyes bírálók és aesthetikusok (Vadnai, Beöthy) hívták fel a költőre a közönség várakozását, — elő-legezve az előttök ismeretlen ifjunak olyan elismerést, a melyhez utólag csak részben is felemelkedni nem kis feladat leend. Hogy a korszak költői meddősége és a simeoni vára-kozás nem tette-e egy perczre nagyon is eny-hékké a különben szigorú műbírákat, vagy az idő csakugyan kiváló költői tehetséget fejt ki Szabolcskában: a jövőendő titka. E kötet bizo-nyára hivatva lesz e tekintetben tájékoztatást nyújtani. A Csokonai-kör már régebben, mielőtt a fővárosi sajtó kedvező véleményét megjelent, elhatározta, hogy Szabolcska Mihály költemé-nyeit a kör neve és aegise alatt ki fogja adni. Nem tudta, most sem tudhatja költői tehetsé-gének teljes értékét és jövőendőjét, de ősmerte és ősméri az egyéni és munkalkodásának komolyságát. A kezdő társaság akarta világ elé vezetni a kezdő költőt. És csak alapszabályai-ban kitűzött egyik feladatának tesz eleget, midőn választmányának egyhangu óhajására Szabolcska Mihály költeményeinek egy kötetére ezennel előfizetést nyit és azt mind tagjainak, mind a közönségnek szíves pártolásába a leg-melegebben ajánlja. A kötet ez év október ha-vának végén 14 nyomtatott ivny terjedelemben, díszes papíron és kiállításban jelenik meg. — Előfizetési ára 1 frt 20 kr, díszkötésben 2 frt 20 kr. Gyűjtőknek 10 példány után egy tiszte-letpéldány jár. Az előfizetési pénzek folyó év október 31-éig dr. Tüdös Janos ügyvéd és szakosztályi titkárhoz küldendők. (Debreczen, Tisza-ház.) Debreczen, 1891. szeptember 25. Vértesi Arnold, a Csokonai kör elnöke. Géresi Kálmán, Komlóssy Arthur, a Csokonai-kör alelnökei.

Legujabb.

Polonyi beszámolója.

Polonyi Géza, a h.-szoboszlói választó-kerület orsz. gyűl. képviselője, szombaton este érkezett H.-Szoboszlóra, hol a pályaháznál összegyülekezett nagy számú választók élén H e t e y Ignác, a függetlenségi párt elnöke,

üdvözölte a szeretett képviselőt, ki megköszön-ven a szíves fogadtatást, a város négyes fő-gatán vonult be Szoboszlóra. Beszámolóját teg-nap d. e. tartotta meg a városház előtti téren, melyet a hallgatók ezrei leptek el. A teljes egy óráig tartó beszédben Polonyi kiterjeszkedett az országgyűlés működésének minden fontosabb mozzanataira. Először a honossági vitáról be-szélt, azután attért a magyar fegyvergyár ügyére, kemény szavakkal ítélvén el b. Fejér-váry honvédelmi miniszternek ez ügyben kö-vetett magatartását; ismertette azon küzdelmet, melyet a függetlenségi párt a konzuláris bi-ráskodás ellen folytatott, majd hosszabban szólott a közigazgatási vitáról, melyben a függ. párt oly fényes győzelmet aratott. Jelezte, hogy az újból összeülő képviselőháza nagy napok vár-nak, erélyesen kell védekeznie a hadügyi költsé-gemelésé ellen, melyek újabb deficitet okoznak. A z u j v e d e r ő - t ö r v é n y a l a p j á n 40,000 u j o n c z z a l t ö b b e t a k a r n a k b e s o r o z n i, m i n t e d d i g, — nagyon igazolva van tehát a függetlenségi párnak a véderő-törvény ellen kifejtett akciója. A függetlenségi pártnak arra kell törekednie, hogy a fekete-sárga lelkű Fejérváryt utána küldjék Tisza Kalmánnak. A gyakori éljenezéssel félbeszakított nagy hatású beszéd után H e t e y Ignác fejezte ki Polonyi iránt a választók rendithetlen bizalmát s kérte, hogy a jövő évre is fogadja el a jelölt-séget. Polonyi kijelenté, hogy büszke e biza-lomra s örömmel és büszkeséggel fogadja el a h.-szoboszlói jelöltséget. A beszámoló után a több ezer főre rugó hallgatóság Polonyi éltetésével oszlott szét. Polonyi közelebb B. Ujvárosra tartja meg beszámoló beszédét.

TÖRVÉNYSZÉK

A battonyai munkás-zendtlés ügyében pénteken hirdette ki a törvszék az íté-letet. Pakurár Demetert három, Nagy György Andrást két, Karoly Margitot egyévi, Farsang Józsefet tíz, Kreszta Radoját hat, Szekerka Mi-hályt nyolcz, Timotich Zivát hat havi börtön-büntetésre ítélték, mint főbűnösöket, a btk. 163. szakaszába ütköző s a 70. szakasz sze-rint minősülő hatóság elleni erőszak büntette miatt, beleszámítva büntetéseikbe három havi vizsgálati fogságukat. Ugyancsak az említett szakaszok alapján husz vádlottat, köztük kilencz nőt is, 6—10 havi börtönnel sújtottak. Ötöt a btk. 163. szakaszába ütköző s a 90. szakasz szerint minősülő hatóság elleni vétség miatt 2—3 havi fogságra, kettőt pedig a büntető törvénykönyv 163-dik szakaszába ütköző s 68 szak. szerint minősülő hatóság elleni erőszak büntetében való bűnrészesség miatt 2—2 havi fogságra ítélték. Tizenegyet fölmentettek. A vádlottak közül tizenegy föllebbezett, köztük Pakurár és Nagy György is. — Az ügyész is föllebbezett az elítelt vádlottak és a fölmentett Kolozsiné Balicza Rozália terhére. Pakurár és Nagy György kivételével, a kinek szabadonbo-csátása közveszélyesnek mondatott ki, az elítél-teket mind szabadlábra helyezték.

Hirdetmény.

Berettyó-Ujfalu község tulajdonát képező **nagy vendéglő** 1892. évi jan. hó 1-től 1893. évi aug. hó 31. napjáig terjedő időre haszon-bérbe lévén kiadandó, felhivatnak mindazok, kik ezen üzleti helyiséget bérbe venni óhajt-ják, miszerint 200 frt bánom-pénzzel ellátott zárt ajánlataikat a községi előjárósághoz **f. é. október hó 24-ik napjának d. u. 6 órájáig** adják be; a zárt ajánlatok felbontására, s ezt követő nyilvános szóbeli árverésre határidőül **f. é. október hó 25-én d. e. 10 órája** a község há-zához kitűzetik.

Az árverési feltételek a községi előjáró-ságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. B.-Ujfalu, 1891. szept. 27.

Az előjáróság.

441. 1—1.

Budapesti őszi lóversenyek.

Szept. 27., 29., okt. 1., 4., 6., 8., 11. és 13-án.

Kezdet mindig délután 2 ó. 15 percz.

Minden nap 6 verseny. — Igen gazdag nagy díjakkal.

Az I. vasárnap (szept. 27-én) **mezői gazdák** ver-senye is lesz, 300, 150 és 80 frittal az I., II. és III-dik ló számára.

Helyárak: saisonjegy mind a 8 napra;

Uraknak I. osztály	32 frt.
Hölgyeknek I. osztály	16 frt.
Katonatiszteknek I. osztály	16 frt.

A bekerített fogadási helyre külön

az őszi 8 napra	17 frt.
-----------------	---------

A saison-jegyek szeptember 23-tól kezdve válthatók az egyleti főpénztárnál (Budapest, Nemzeti-Casino II. emelet.)

Helyárak naponként:

I. hely uraknak	5 frt.
» » hölgyeknek	3 frt.
» » katonatiszteknek	3 frt.
Kis tribune	1 frt.
Benn a pályán	30 kr.
Katonáknak őrmestertől lefelé	20 kr.

Mindenütt fedett helyiség az eső ellen, vendéglők és Totalisateurok. — A lóvonatu vasut és omnibuszok egész a versenyéig. Szept. 27., október 1., 4., 8., 11-én és 13-án este 7 órakor Budapestről külön villám-vonat indul az osztrák-magyar vasut indóházából Bécsbe, melyre jegyek 20 frittal a vasuti pénztárnál válthatók. A vonathoz étterem-kocsi. 435 1—1

CSARNOK.

„EZEREGY RÖGESZME“.

— Regény. —

Írta: **Dumas Sándor.**

Fordította: **Publik Ernő.**

(Folytatás.)

— Te jót állsz érte, jól van; de hát e nőért ki áll jót? — kérde a keménynyaku őrsvezető.

Micsoda nőért?

Ezért a leányért — itt!

Mindenért és mindenkiért jót állok, aki velem van! No most már meg vagy elégedve?

Igen! most már megvagyok elégedve, főképen, mert szemeim láttak tégedet.

Az őrjárat Danton éljenzésével távozott. Megakartam köszönni Dantonnak szives-ségét, — de a tanácsteremből többször kial-tották a nevét.

Bocsáss meg kedves barátom! — mondá. Hallod mint kiáltják a nevemet, itt a kezem, nekem most sietnem kell. Hanem a balt nyujtom neked, mert a jobbikat az őrsvezető mar-kolta meg, ki tudja még rühes is lehet a tisz-telt atyafi! Mindjárt megyek! kiálta be hatalmas hangon, melylyel tömegeket mozgatott és lecsilapított.

Ő visszasietett a terembe.

En ősmertlenemmel maradtam egyedül az ajtóban állva.

Most pedig edesem — mondám — hová vezessem önt? En rendelkezésére állok!

Ledieu asszonyhoz — válaszolá nevetve.

— Hiszen tudja, hogy ő az én anyám!

Igen, de hol lakik Ledieu asszony?

A Feron utcában a 24. szám alatt!

Menjünk hát Ledieu mamához a Feron-utczába!

Nem szólunk egymáshoz az egész uton egy szót sem.

A holdvilágnál, mely fényesen ragyogott az égen, behatóan megfigyeltem a leánykát.

Gyönyörű teremtés volt, alig 20—22 éves; barna, okos kék szemekkel, finom metszésű orral, gyöngy fogsorral, pikáns ajkakkal, a ka-

csói mint egy királynő, a lábcskái akár egy gyermeké . . . minden, minden, daczára a szegényes egyszerű öltözetnek, olyan előkelő volt rajta, nem hiába, hogy szemet szurt a rendőröknek.

Mikor megérkeztünk a kapuhoz, egy darabig szótlánul néztünk egymásra.

Nos, mit kíván tőlem kedves Albert? — mondá mosolyogva ösmeretlenem.

Én csak annyit akarok megjegyezni, kedves Solange kisasszony, hogy kár volt a fáradságért találkozunk, ha már ilyen hamar megakarunk válni egymástól!

Már bocsánatot kérek! Egyáltalában nem volt kár a fáradságért! Mert lássa, ha én nem találkozom véletlenül önnel, ma az őrtanyán kellene hálnom. S mi lett volna ebből? Megtudták volna, hogy én nem vagyok Ledieu leánya, hanem egy arisztokratáé, s ugy lecsapták volna a nyakamat, mint a pinty!

Őn tehát azt állítja, hogy az arisztokratához tartozik?

Nem állítok én semmit!

Mondja meg legalább nevét!

Solange.

Mintha nem tudná, hogy ezt a nevet vaktaból adtam önnek!

Mit sem tesz, ez a név tetszik nekem, meg is akarom tartani, kiváltkép önért.

Minek tartaná meg, hiszen ugy sem fogunk többet találkozni?

Ki tudja? De ha találkozánk is, mi szüksége volna arra, hogy tudja a nevemet, s mi nekem, hogy az öné tudjam. Maradjon ön Albertnek, én meg Solange-nak.

Am legyen! De mondja csak Solange . . .

Nos mit kedves Albert?

Őn az elébb azt vallá, hogy az arisztokrata körökhöz tartozik?

Mi csürés-csavarás benne, ha be nem vallom, ön ugy is kitalálta volna, s mit értem volna vele?

Talán üldözték is már.

Olyasformán.

Hol s kinél rejtőzködik az üldözések elől? A Feron-utczában a 24-ik szám alatt, Ledieu asszonynál, kinek a férje kocsis volt atyámnál. Láthatja most már, hogy nincsenek ön előtt titkaim.

Hát az atyja?

Az én titkaim, kedves Albert, mennyiben azok, tisztán az enyémekek voltak, kitarvák ön előtt már. De az atyám titkaival én nem rendelkezhetem. Atyám el van rejtőzve, s csak a menekülésre való alkalmat lesi. Ez az, amit önnek még megmondhatok.

És önnek mi a szándéka?

Ha lehetséges együtt menekülni az atyámmal; ha nem sikerülne, ugy nincs más hátra, mint később indulni utána.

Az atyjától jött ma vissza, mikor letartóztatták?

Igen!

Nos figyeljen csak reám drága Solange! Figyelek!

Látta ön, hogy mi történt ma este?

Igen s meggyőződtem arról, hogy önnek igen nagy befolyásai vannak!

Oh, nem nagyon mondhatnám. Hanem vannak nekem barátaim.

Vettem észre ma is!

Akiknek meglehetősen hatalma van.

Őn arra gondol, hogy annak a befolyásával elősegítheti atyám menekülését?

Nem, őt az ön számára tartom vissza.

Hát atyám számára?

Erre egy más módot eszeltem ki.

Egy más módot? — kiáltá Solange, s megragadva kezeimet, kérdőleg nézett reám. Hát aztán meg fog-e tartani kedves emlékében, ha megmentem atyját?

Oh! egész életemen keresztül hálás leszek ön iránt!

E szavakat a hálaérzet legelragadóbb hangján ejté ki.

Vajjon sikerülni fog-e ez önnek?

Igen! — felelélem.

(Folyt. köv.)

Debreczeni ingatlanok forgalma

a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál
f. évi szept. 19-től szept. 26-ig.

Csuka Balint és neje Hadházi Julianna veszik Juhász István és neje Fegyveres Zsuzsanna majorsági földé egy részét 350 forintért.
Csizsar Andras veszi Bancsi Gábor és neje Major Zsuzsanna faneikái 4 1/2 boglyas kaszállóját 800 forintért.

Péntek Julianna veszi Péntek Lajos háza. ondódi, és újföldé fele része illetőséget 1200 forintért.

Sárkány Péter és neje Kis Julianna veszik Nagy István és társai házat 650 frtért.

Fábriczius Géza veszi Deutsch Dávid tég-lás kerti luczernását 850 frtért.

Kovács János veszi Kis János háza ondódi és új földé 1/4-rész illetőséget 200 frtért.

Liedermann Mihály veszi Márk Pál és neje Fülöp Karolina n. cserei 9 boglyas kaszállóját 3000 frtért.

Szöllőssy János veszi, Horvath György ebesi tanya birtokát 19500 frtért.

Varga Péter és neje Varga Julianna veszik Tóth Mihály házat 500 frtért.

Kerekes Péter és neje Árva Zsuzsanna veszik ifj. Szathmári Sándorné Vekony Erzsébet mint gondnok ondódi szántó földet 3800 frtért.

Közgazdaság.

Bevermelt répalevelek. A répa-termésnek az idén a legtöbb helyt kedvezett az időjárás, a szénatermésnek pedig nem. Azoknak a gazdaságoknak, a hol ez az eset, igyekezniük kell — a szénát kimérendő — mindenféle más takarmányokat produkálni. Jó segítőik a szükségben a besavanyított répalevelek is, etetésük azonban sok óvatosságot igényel, mivel már maguk a levelek sok olyan sokat tartalmaznak, melyek veszedelmes emésztési bajokat idézhetnek elő. A répa-levelében néha nagy mennyiségben levő oxalsav és salétrom erős hasmenést okoz, mely okból, kivált vemhes állatoknak s a növendék marhák-nak soha nem szabad sok répalevelet adni. Könnyen megérthető, hogy az ilyen már magában is óvatosan etetendő takarmány besavanyitva még több elővigyázatot igényel, mert a veremben képződő erjedési anyagok veszélyessé válható hatását fokozzák. A képződő savanyok ugyanis szintén zavarják az emésztést, hasmenést idéznek elő s ezek az az általános egészséget veszélyeztetik, aminek ismét, főleg vemhes és szoptató állatoknál, észlelhetjük káros következményeit: az ebrény nem fejlődhetik jól, abortálás következhetik be, a tej megmáslása folytán a csészre szorult gyenge jóság hasmenést stb-it kap. A szóban levő savanyok megkötésére s ezen az uton a besavanyított répalevelek javítására jó eredménnyel használják az iszapolt krétát akként, hogy bevermeléskor rétegenként ilyen kréta-porral hintik be a leveleket, 1 métermázsá levélre 25—30 gramm krétát számítva; az így savanyított répalevelekből egy darab tehénnek 6—10 kilót adhatunk napjára szalma-szeccská-vai, törökkel vagy polyvával; egy darab juh-nak pedig 1/2 kilót ugyancsak egy napra a fenti takarmányokkal. Vemhes állatoknak, ha csak elkerülhető, ne adjunk sem friss, sem bevermelt répaleveleket. Romlott, rothadt, fagyott répalevelet sem feletetni, sem bevermelni nem szabad, illetőleg nem tanácsos.

Uj mód a gyümölcsök konzerválására.

Dr. Bersch a következő uj módot ajánlja a gyümölcsök eltarthatóvá tételére. Oldjunk fel vízben salicylsavat (és pedig 3 grammot 1 liter vízben) minthogy a salicyl csak igen nehezen olvad fel, azért is azt egy vászon zacskóba tesszük s azzal együtt 8 napig engedjük azt a vízben függni. Minden liter vízbe tegyünk aztán vizgazdag és czukorszegény gyümölcsök számára (szamóca és málna számára) 300 gr. czukrot; a czukorgazdag és vizszegény számára (ringló, cseresznye, barack számára) ellenben 250 gr. czukrot. Az ilyen czukros folyadékba rakjuk aztán be a gyümölcsöt; a gyümölcsnek hibátlanak és az érésnek oly fokán kell lenni, hogy néhány napig még a fán maradhatott volna. A gyümölcs berakására szánt üveget a folyadékkal 1/4 résznyire megtöltjük. Aztán berakjuk a gyümölcsöt, ugy, hogy az edény szélétől még mintegy 3 centiméternyire legyenek gyümölcsessel megtöltve; s a gyümölcsre még annyi folyadékot töltünk, a mennyi szükséges, hogy a gyümölcsöt egészen ellepje a folyadék. És ha ez megtörtént, az edényt egyszerűen bibula-papiros felragasztásával zárjuk el, s azt a lakószobában tarthatjuk, sőt lehetőleg e helyen, mert a világosságtól elveszti a gyümölcs színét. Ezen eljárás mellett különböző fajta gyümölcs elállott ujig vagy június közepéig. A használt folyadék megtartá edes ízét s a berakott gyümölcs zamátját is magába szivta. S így a folyadékból aztán tiszta szesz hozzáátételével jó liköröket lehetett készíteni. Ez az eljárási mód tehát egyszerűsége és olcsósága mellett több másféle tekintetben is előnyvel bír a szokásos gyümölcs-konzerválási módok felett. Eleik a felforralás és kevesebb czukor is igényeltetik. Ajánljuk ezen gyümölcs-konzerválási módot a közönség figyelmébe. — A Gyümölcsészeti és kenyh kertészeti füzetek 1891. I. füzetében a 43. lapon is le volt írva egy hasonló gyümölcs-konzerválási mód. Ez abban áll, hogy 1/2 grachma kloroformot teszünk egy 40 un-cziás, eldugaszolható üvegbe. Az üveget aztán telerakjuk szilvával, cseresznyével vagy más konzerválandó gyümölcsessel s aztán ledugaszoljuk erősen. Így egy egész esztendeig konzerválni lehet a friss szilvát s az csak kissé össze fog fonyadni, de a kloroform nem kellemetlen íze csak kissé lesz rajta érezhető; s ha a gyümölcsöt élvezés előtt megmelegítjük, a kloroform-iz el is enyészik. Ez az eljárási mód annyiban hasonlít a dr. Bersch-féle eljáráshoz, hogy mindkettőnél megöletnek az erjedési csirák és a septicus organizmusok, melyek máskülönbben a gyümölcs felosztását eredményeznek.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
Szeptember 25.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) ————. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-súlyban) ————. 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 47.—47.50— 4) Fialat közép (páronként 251—320 klg, súlyban 48.—48.50— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő súlyban) 50.—51.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) ————. 7) Közép (páronként 220—280 klg, súlyban) ————. 8) Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 49.—50.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban, 46.50—47.— 10) Közép (páronként 220—260 klg, súlyban) 46.50—47.— 11) Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő súlyban) 48.—48.50— Sertés létszám: szept. 25 napján volt készlet 138,425 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalni való sertés ———, malacz (4—11 hónapos korban) elhajatott 1609 drb.

Budapesti gabonatözsde. Szeptemb. 26-án. Buza tavaszra 10.72 pénz 10.74, őszi 10.39 pénz, 10.41 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 5.63 pénz, 5.65 áru. Zab tavaszra 6.20 pénz, 6.23 áru, őszi 5.95 pénz, 5.99 áru. — Káposztarepcze aug.—szept. 14.60 pénz, 14.70 áru.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

A d 15,813.P.
1891.

Árverési hirdetmény.

A »Tisza« biztosító társaság csődtömegének mintegy 514,000 és 14,000 forint névértékű, itt a központban kezelt összes követelése, a csődhitelezők közgyűlésének ^{3/891}, választmányának ^{16/891} szám alatt kelt határozatához képest folyó évi október 7-én, délután 3 órakor, a helybeli királyi törvényszék pertára előtti tárgyaló teremben, aláírott bírósági kiküldött közbejöttével tartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adni.

A követelések jegyzékei s az árverési feltételek piacz-utcán 1824. szám alatt az emeleten levő irodában tömeggondnoknál addig is megtekinthetők.

Debreczen 1891. szeptember 23.

314 3—2

Török Péter,
bírói kiküldött.

Naponként érkeznek raktárra

szébbnél-szebb **ujdonságok** a közeli őszi idényre u. m.:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK
keskeny zsinór- és toldiszek
fekete divatkelmék

SZINES SELYMEK
mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban:

szőnyegek
BUTORSZÖVET, FÜGGÖNYÖK
ágyasztalterítők

melyeket igen olcsón és szabott áron ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

401 20

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa

czégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

őszi és téli

évadra a

legujabb divatkelmék
dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 **nagy raktárunk** 9

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Értesítés.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletemben a legkitünőbb gyártmányu

AGYAG- és MAJOLIKA-KÁLYHÁKAT

bevezettem és egy nagyobb szabásu **felállított** mintakályha, valamint készlet-raktár fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a **legügyesebb** és legmegbízhatóbb hályhaszerelőjét bocsájtotta rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeiknek tökéletesen megfelelhettek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAG-KÁLYHA RAKTÁRAM

megtekintése céljából tisztelettel meghívom, egyttal felhívom becses figyelmöket legdusabban felszerelt **vas-kályha raktáramra**, fa, szén és kocsz fűtésre.

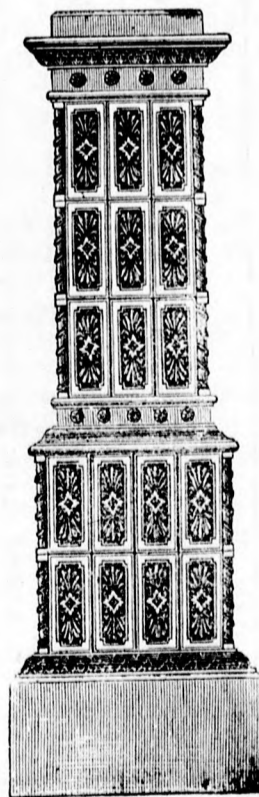
Képes árlapok bérmentve. Tisztelettel

402 91

Tóth Gyula

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA.

Debreczen, városház sarkán.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindenemű nyomtatványokat u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, báli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.

a legkülönbözőbb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések Erdélyi István nyomdai művezető nevére czimzendők.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legregibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZEN”,

a szintén elterjedt „DEBRECEZENI HIRADÓ” és a „JOGI HETILAP” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szíves partfogásába. — Hirdetések a Debrecezen ez lapban a legjutányosabb árakon közölhetnek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.

